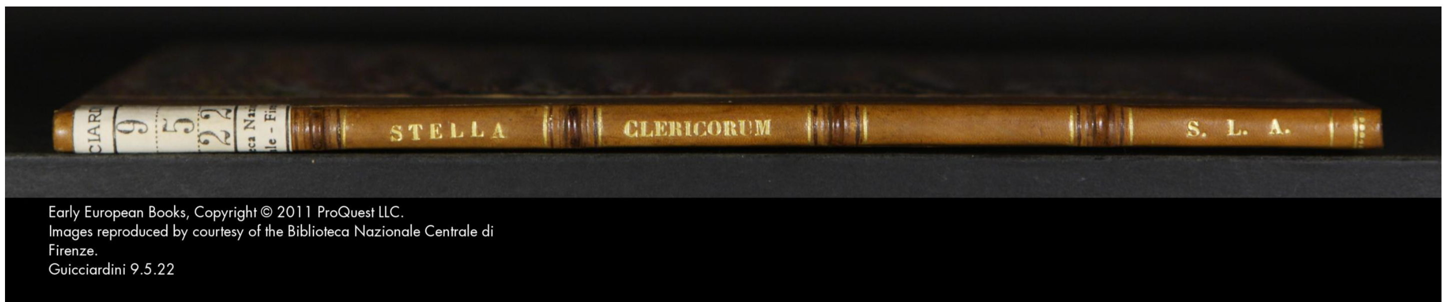
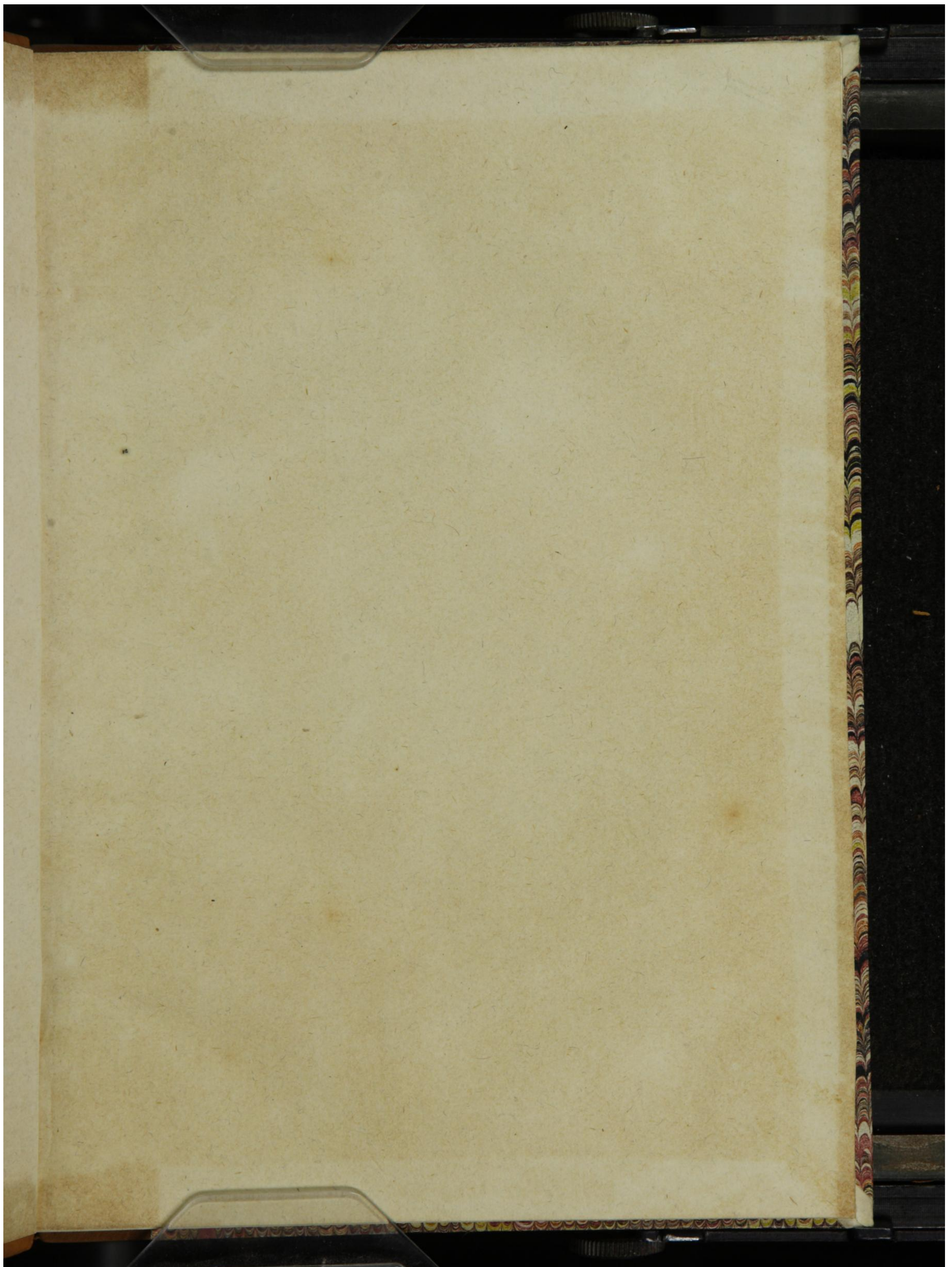
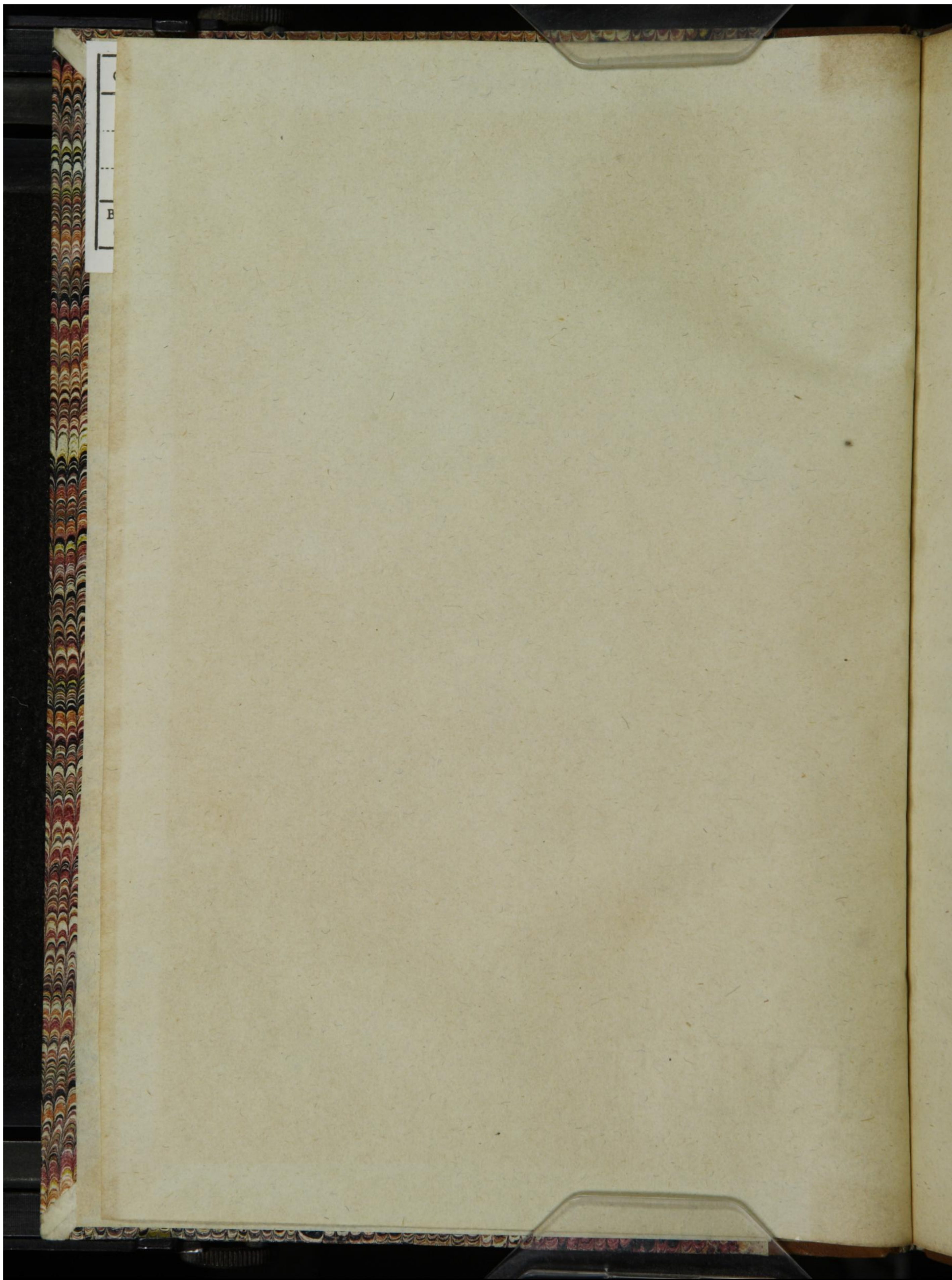

STELLA
CLERICORUM
S. L. A.

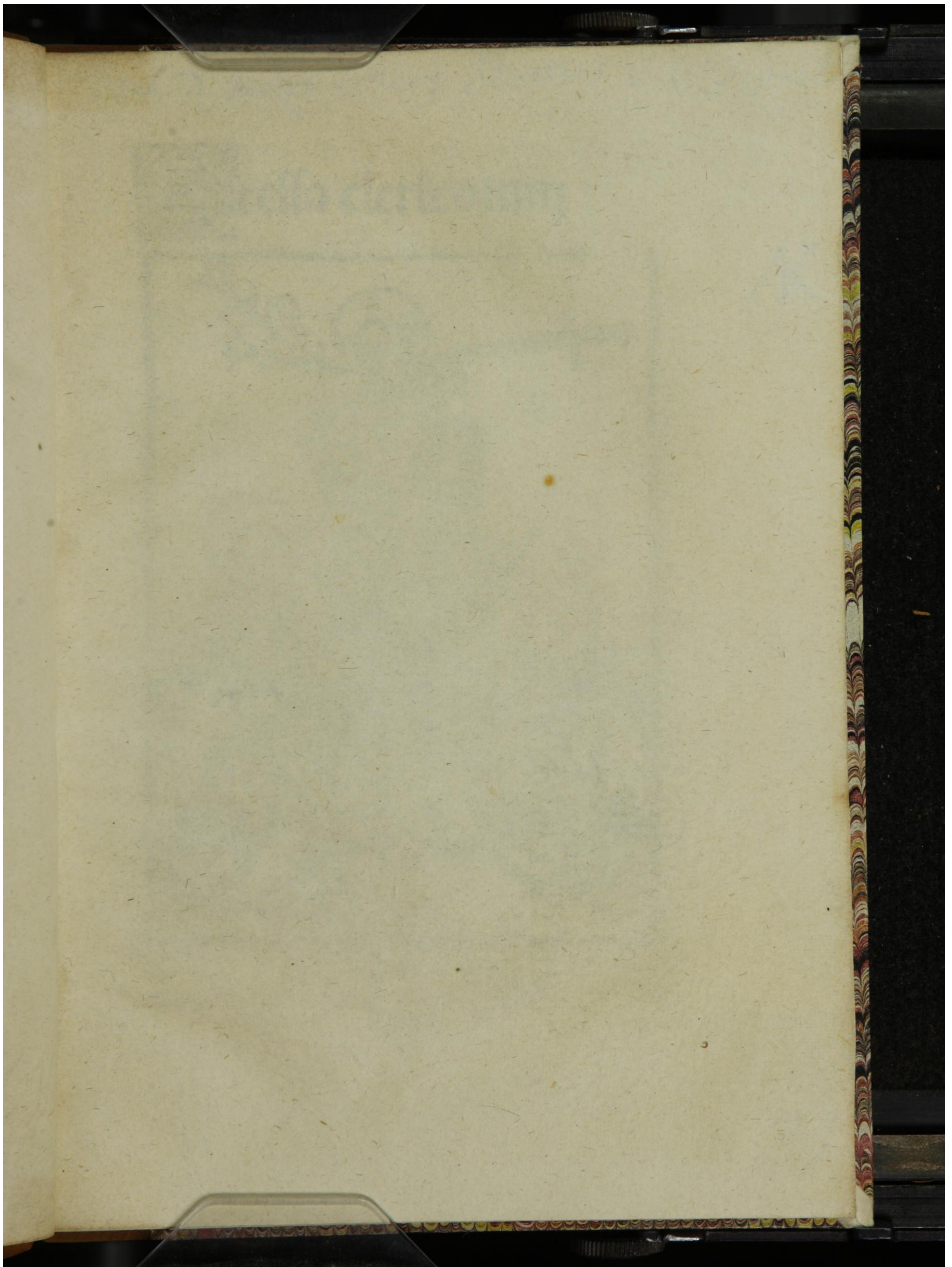

GUICC
Bibliote
Centra

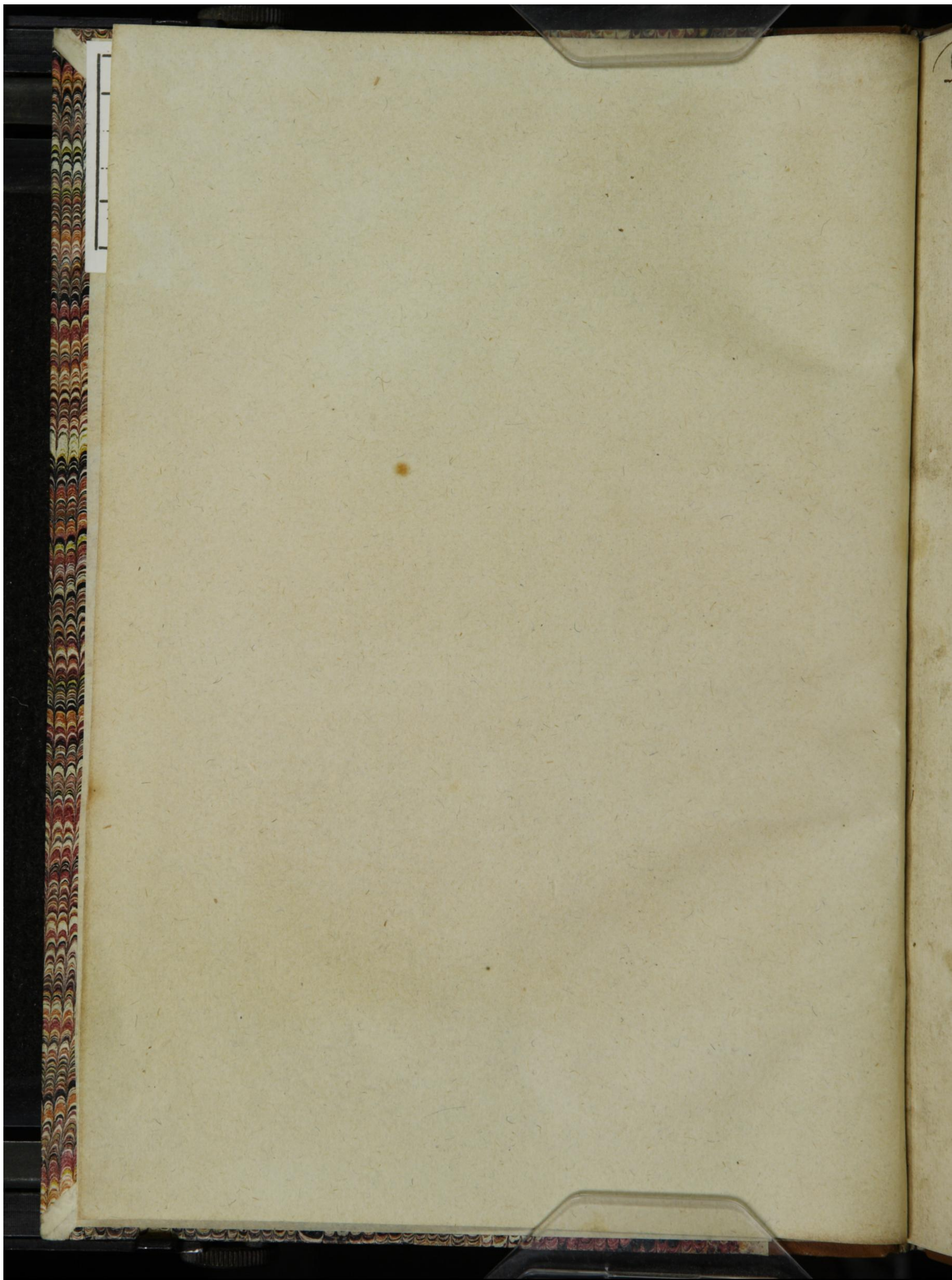

Dono D. Moret Collegij Societatis JESV Bruxella

M.B.

Stella clericorum

AK

Tractatus qui stella clericorum inscribitur. feliciter incipit

Uasi stella matutina in medio nebule
id est peccatorum Proprietates huius
stelle matutine possunt referri ad quēlibet do
ctorem fidei.i.ad sacerdotem Et continetur in
his versibus

Lucis splendorem fert secum.fert quoqz rorē
Ingēs dat letum vigilansqz : decēs.preit ipsū
Solem defectum lune comitans.hiemisqz
Tempore lucescit.cedens estate quiescit

Glosa

Ucis splendorem fert secum.vt ibi.Uos estis lux mū
di.Fert quoqz rorem.scilicz in predicatione.vt ibi.Te
nebrosa aqua in nubib? aeris.Ingens est.vt ibi.Ecce
sacerdos magn?.Dat letum.i.facit letum audientē predica
tionem.q̇ est in tenebris ignorantie Uigilāsqz dicitur.vt ibi.
Beatus seruus quem cū venerit dn̄s.inuenerit vigilantem
Decensqz dicitur.scilicet per bonam famā et honestā conuer
sationem.Preit ipsum solem.id est christū qui est ver? sol ius
ticie.sicut miles dn̄m suū precedit inimicos occidēdo suo gla
dio acuto.vt mortui mūdo viuant christo.Defectum lune co
mitans.i.sancte ecclesie per compassionē.vn̄.Quis infirma
tur et ego non infirmor? Hiemisqz tempe lucescit.i.in tempe
tribulationis apparet in calore fidei.Cedens estate q̇escit;
scilicet in mente a feruore luxurie ⁊ a ceteris vicijs.Un̄ Qui
potuit transgredi et non est transgressus.Salomon Memē
to creatoris tui.ẞc̄ Apos.Diuisiones ministrantiū sunt in ec
clesia dei.scilicet actiui contemplatiui et prelati.Unusquisqz
in sua vocatione et in suo ordine vel ministerio vel officio in
tendat vt virtuose ⁊ fideliter in vinea operetur.vn̄ Crisosto?.

Multi sunt prelati siue sacerdotes nomine. sed pauci sũt dignitate. vñ aplũs. Melius est esse paucos ꝛ vtiles q̃ꝫ multos ꝛ inutiles. Lucas Messis quidem multa; operarij vero pauci scilicet fideles et veri. Hieronim⁹ Si charitas facit precium in rebus honestis. nihil chari⁹ deo et hominib⁹ habẽtib⁹ rationem bono et vtili pastore/ Johãnes. Pastor bonus animã suã ponit pro ouib⁹ suis. Vnde ter dictũ ẽ petro. petre amas me:' Glosa Amas me plus tuos cognatos et amicos/ plusq̃ꝫ res tuas temporales:' plusq̃ꝫ teipm̃:' pasce oues meas. Vñ dñs in euãgelio Qui amat aiãm suam pl⁹ q̃ꝫ me nõ est me dign⁹.' Aplũs. Erunt homines seipsos amantes/ Illi dñr seipsos amare qui suũ honorem ꝛ commodũ pl⁹ diligũt q̃ꝫ honorẽ di Aug⁹ in li. de doc. chriana Illi vere deum diligũt q̃ nihil aliud q̃ꝫ vt nomen dei glorificetur exercẽt Vnde iam pauci volũt sustinere propt̃ christũ paupertatẽ contemptũ dolorẽ Sꝫ cupiũt diuitias honores ꝛ suauitates hui⁹ mundi. Tales enĩ nõ suscipiũt curas animarꝫ vel p̃laturas ꝓpter on⁹ vel propter iugũ dñi. sed propter honorem. Cura enim animarꝫ non debetur honori sed oneri

Vltiplex enim est q̃stio qũo sacerdos vel pastor curam suam intrauerit vel qũo in ea vixerit vel qualiter eam rexerit. vel patrimoniũ crucifixi expenderit; vel ꝓpter quẽ finem eam susceperit. vel vt pascat gregẽ sibi cõmissum vbo et bono exemplo. vel vt pascatur a grege. Unde hoc nomẽ pastor diriuat̃ ab hoc verbo pasco pascis. et non a pascor ceri⁹ vñ illud Iheremie Pastores pascebãt se/ et gregem meũ nõ pascebant

N vltima enim ratione reddenda dixit ioseph. id ẽ xp̃s q̃ est ver⁹ ioseph fratrib⁹ suis. s. pastorib⁹ ecclesiarꝫ. Amẽ dico vobis. non videbitis faciem meam donec adduxeritis fratrem vestꝝ minimũ. Glosa. Qui minimũ req̃rit non obliuiscit̃ maiorem. Vñ illud. Sanguinem ei⁹. i. animã ei⁹ de manu tua req̃rã. Grego. Tot mortib⁹ digñ sũt neglig̃etes pastores quot negligũt animas. Vnde videat q̃sq; pastor vel sacerdos qũo curam suam intrat. vel qũo eam regat. vel q̃liter in ea

viuat. vel propter quem finē eā susceperit. vel quō patrimonium crucifixi vt dictū est expendat: ne a dño ei obijciatur in reddendo rationem yronice Amice scʒ tpalium rex ꝗ nō aiār quomodo huc intrasti nō habēs vestem nuptialem: id ē charitatem. q̄a non propt̄ charitatē. i. deum q̄ est vera charitas. curam tuam intrasti. vt gregem tibi cōmissum pasceres verbo et bono exēplo. sed vt pascereres ab eo. i. vt negligēs ꝗ ociosus et viuēs luxuriose. et eo obmutescente dicat dñs Ligatꝰ manibus. ne possit se defendere. et pedibus. ne possit fugere ꝓijce eum in tenebras exteriores. i. cōtinuo perpetue urētes quia plus dilexit lucrū tpale q̄ animaꝝ pro quibus filius dei mortem sustinuit. Et quia hic vixit deliciose et totus suspicauit in peccatis: totus suspiret eternaliter in penis. Et q̄ntuʒ gloriatus est in delitijs vite huiꝰ tantū locū date ei in tormētis. et facite eum montem in inferno ꝗ ardeat vt oleū in flāma. Vñ Ysa. Apportari te faciā sicut gallū gallinaciū. q̄ portatur de foro pedibus sursum erectis et demisso capite et decoqtur in olla. sic tu decoqueris in olla gehennali varijs cruciatibus. vt pena correspondeat culpe quia non cantasti non generasti. et cū alijs maior reputabaris. sicut gallus gallinacius maior est alijs

Um beneficium alicui porrigitur valde gaudet. sʒ non querit primo q̄s sanctoꝝ sit patronꝰ in ecclesia sʒ q̄ntum valeat in tempalibꝰ. Unde iam pauci curant quō curā suscipiunt suam vel intrāt aut qualiter eā regāt vel in ea viuant scdm deum nec symoniam abhorrēt. sed heu iam in pluribꝰ dñatur. Gregoꝰ. Si quis ea intentione gradꝰ ecclesiasticos vel bñficia q̄rit. vt inde habeat vite necessaria hic puerso ordine vult celestia mercari: Longe em̄ meliꝰ esset mendicare vel arare vñ viueret. Vñ iohan. Qui non intrat in ouile per ostiū. i. christū: sed ascendit aliunde. ille fur est et latro. fur est furando sibi virtutes ab alijs. latro est occidēdo aīās. Fur nō venit nisi vt furetur mactet et perdat. Furetur v̄tutes mactet corpꝰ. ꝗ pdat aīām in gehennā ignis

Dilibet pastor et sacerdos in se tenet̄ hr̄e tria. s. scientiā eloquentiam et bonam vitam Sciētiam debet habere

diuinoꝝ librorꝝ at eorꝝ intelligētiam in quib⁹ deſim cognoſcat
ſe ⁊ alios. vnde Bernar. Multi multa ſciunt. ſeipſos aūt neſci
unt. Qui ſeipſum non cognoſcit nihil ſcit. Hec ē enim proba-
tiſſima ſcientia inter philoſophos ſeculares. dicūt enim. cog-
noſce teipſum. Quā aug⁹ in li. de ſctā trinitate dei pfert ſcien
tie celeſtiū terreſtrium ⁊ infernoꝝ: propriam ꝯgnoſcere infir-
mitatem. Vñ et bernar. Domine da mihi ſcire te cognoſcere
me. diligere te. Eloquentiam dēt hr̄e diſcretam. vt ea q̄ ſcit et
intelligit alijs predicet. ne abſcondat pecuniam dñi ſui. id eſt
ſit canis mutus in domo. i. eccleſia. Vñ Yſa: Clama ne ceſſes;
et annūcia populo meo ſcelera eoꝝ. Tulli⁹. Meli⁹ eſt eloq̄ co
pioſe et prudent' q̄ aliquid ſine eloquentia acutiſſime excogi
tare. i. eloquentia eſt ſcientia recte proferēdi ex cogitatiōe cū
ornatu v̄boꝝ et pondere ſentētiaꝝ. Idem. Efficaci⁹ eſt audi-
re q̄ audiri. ideo ſacerdos tenetur hr̄e ſcientiam et eloquen-
tiam Vñ grego. In ſcientia ſacerdotis nec eſt venia nec excu
ſatio. Daniel. alibi Ezechiel. Qui aūt docti fuerūt fulgebunt
quaſi ſplendor firmamēti. i. ſolis. ⁊ q̄ ad iuſticiā erudiūt mul
tos quaſi ſtelle in ppetuas eternitates. vñ apo. Duplici hono
re honorādi ſūt ſacerdotes. pmo propt' officij dignitatē. ſcdo
ppt' doctrinā. pcipue illi qui fideliter laborant in euangelio.
q2 ordo fideliū prelatoꝝ eſt precipu⁹. Vitā bonam tenet' hr̄e ſa
cerdos. vt q̄ ore pdicat ope cōpleat. Act. i. Cepit iheſus facere
⁊ docere. Iher. Quid enim aliud eſt bñ loq̄ aut pdicare ⁊ per
uerſe viuere. q̄ proprio ore ſeipſum ꝯdemnare? Origen. Qui
alium nō inſtruit ſeipſum docere nō poteſt. Grego⁹. Non in
v̄borū ſplendore predicator glorieť ſ3 in ope v̄tutū. Ihero. Do
ctoris eſt lapſus manū porrigere adiutricē et errantib⁹ oñde-
re iter veritatis. Grego⁹. Bon⁹ doctor eſt q̄ humiliter ſeruat
diſciplinam. ⁊ p diſciplinā nō incurrit ſupbiam. Criſoſ. Vis
bon⁹ apparere circa vitā tuā eſto auſter⁹. circa alioꝝ pctā eſto
benign⁹. Audiant te homines pua mādantē et graua facien
tem. Grego⁹. Cui⁹ vita deſpicitur, reſtat vt ei⁹ ſermo ꝯtēnet'
Viuis enim paſtor ſiue ſacerdos ſit ſedulus in cura ſibi
cōmiſſa et in ambone fidelis predicator. vt preco dñi. vt

paret dn̄o plebem ꝑfectam. in cathedra vt pius et discretꝰ iu‑
dex. in confessione mediator inter deū et peccatorem. vn̄ cris.
Non erramꝰ modicam pn̄iam iniūgentes Nonne meliꝰ ē ꝓp‑
ter misericordiam reddere rationem q̄ꝫ propt̄ crudelitatē: nā
vbi paterfamilias est largꝰ. dispensator eius nō debet esse te‑
nax Sed deus est benignꝰ vt quid sacerdos austerus.

Jt etiam sacerdos vel pastor pius in afflictoꝝ compassi‑
one et hospitalitate. et in elemosinam pro posse largitio‑
ne duplici. scilicet corporali et spirituali Spiritualis contine‑
tur in hoc versu. Corrigo parco precor doceo fero consulo so‑
lor. Corrigo errantē. parco inimicꝰ. ꝓcor pro inimicis. doceo
insipientes. fero sustinentes. consulo pusillanimes. solor tri‑
bulatos: Corporalis continetur in hoc versu; Colligo poto ci‑
bo redimo tego visito cundo

Sunt etiā septem species elemosiue. Prima est quam hō si‑
bi ipsi dat. Vn̄ salomō. Miserere aīe tue placēs deo. Jdē Qui
sibi neqꝫ cui bonꝰ: Scd̄a elemosina ponitur supra pedes dn̄i.
quam dat ostiatim mendicantibꝰ ⁊ peregrinis ⁊ hospitibꝰ in
hospicio colligendo propt̄ deum. Vn̄ Ysa. Frange esuriēti pa‑
nem tuum. Augꝰ Elemosina est vnguētū quo maria mag‑
dalena vnxit pedes dn̄i. i. paupis. qui sūt mēbra eiꝰ vngebat
Tercia ponit̄ in gremiū dn̄i que dat̄ leprosis infirmis ⁊ capti‑
uis. ꝓcipue inter paganos. Vn̄ ecclās. Abscondite elemosinā
in sinu pauperꝝ. Quarta ponitur in manꝰ dn̄i quā hō dat vi‑
duis et orphanis. ⁊ illis quos pudet mēdicare. ⁊ q̇ magnū de‑
fectum sustinent propt̄ honorem tempalē. precipue aūt quā
dat amicis et cognatis et indigentibꝰ. Vn̄ illud Et carnem
tuam ne despexerꝭ. Catho Jgnotū tibi tu noli preponere no‑
tis. Quinta est q̄ ponitur supra cor dn̄i. cum hō dimittit offen‑
sas sibi illatas verbis iniurijs et rebꝰ ablatis Vn̄ Dimitte ⁊
dimittetur vobis/ Sexta ponitur in os dn̄i. qn̄ q̇s offert ad
aram pro posse suo de rebus iuste acq̇sitis. vbi offertur sacro‑
sanctum corpꝰ dn̄i pro salute viuoꝝ et mortuoꝝ Et cum quis
dat sacerdotibꝰ elemosinam cuiuscūqꝫ professionis vel ad ca‑
licem vel ad ornamentū et decorem domꝰ dn̄i. Vn̄ apostolus

Operemur bonū ad omnes dū temp⁹ habem⁹. maxime aūt
ad domesticos fidei et doctores scilꝫ sacerdotes qui sūt illumi
natores fidei. Septima est cum qua xp̄s totus vestitur. que
datur ꝓ mortuis qui sunt in purgatorio. Vñ in libro mach.
Sancta ergo et salubris est etc̄. sancta pro compassione. salu
bris pro elemosinarꝫ largitione Vñ mathe. Date elemosinā
et mūda erūt vobis omnia. Daniel. Redime elemosinis pctā
tua. Bernar. Elemosina data in vita est lucerna q̄ illumiat
aiām ne cadat in tenebras eternas. Idē. O homo si ieiunas
in hoc nō differs a diabolo quia ipse nūq̄ȝ comedit. si vigilas
ipse nunq̄ȝ dormit. si cōtinens es ipse nunq̄ȝ coit. si silentiū te
nes ipse nūq̄ȝ v̇bis defluit. in hoc maxie so^m. diabolū superas
si elemosinam operā prestas Beda: Frustra adoratur⁹ man⁹
suas ad deū expandit qui man⁹ suas ad subueniendū ꝓ pos/
se suo paupi non ondit. Apostol⁹ Pietas ad ōnia valet Nam
si quis lubricū carnis patitur vapulabit sed nō peribit Hier.
Non memini me legisse aliquem damnatū esse in hoc seculo
qui vitam duxit liberalem. Grego⁹ Nunq̄ȝ est vacua man⁹
a munere ant ꝓpter mun⁹: vbi est archa cordis repleta bona
volūtate. Aug⁹ Qui dat propt' presentē pudorem. vt inťpel
lantis tedio careat. rem et meritū ꝑdit vñ versus.

Da facie leta sine leticia facici. scilꝫ tue
Si dederis perdis rem meritumqꝫ rei

Aplūs Hilarē datorem diligit deus. Aug⁹. Elemosina ē
res sancta. angēs presentia ꝛ minuēs peccata. sepans a demo
nibus. iungēs angelis. et est q̄si murus inexpugnabilis circa
aiām. Thobias Magna fiducia est elemosina corā deo. omi
bus facientib⁹ eam. Idem Elemosina ab omni pctō liberat:
et non sinit aiām introire in tenebras eternas. Salomon Si
cut aqua extinguit ignem sic elemosina peccatū. Elemosina
enim extinguit ignem peccati. ignem ire dei. ꝛ ignem totius
gehenne.

i am dictum est de elemosina duplici. scꝫ spūali et corpa
li. et de specieb⁹ eius cum auctoritatib⁹ probatis Nunc
dicendū est de suffragijs quib⁹ sacerdos animab⁹ exeūtibus

a 4

in purgatorio tenetur suffragari. quoꝝ elemosinis vsus est ⁊
vtitur quibꝰ animabus purgandis in penis purgatoriꝭ annꝰ
pro die statuitur in penitētia in hac vita neglecta vel nō pac
ta. que anime sunt tercia pars ecclesie expectantes in purga
torio liberationem. Exemplū de filiꝭs israhel ꝑ desertū trā
seuntibꝰ. xl. annis. qd̄ xl. diebꝰ transissent si cōtra deū nō pec
cassent. Triplex em̄ dr̄ ecclesia sciꝫ in hoc mūdo militās. in ce
lo triumphans· in purgatorio expectans vt predictum ē libe
rationem. quibꝰ quatuor modis precipue pōt subueniri vꝫ.
Missa. p̄ces. dona. ieiunia quattuor ista Absoluūt aiās quas
purgans detinet ignis. Qui ignis et cetere pene purgatoriꝭ
grauiores et acerbiores sunt q̄ꝫ oēs pene martyꝝ et om̄ia ge
nera tormentoꝝ que in hoc mūdo a tyrānis potuerūt excogi
tari et adinueniri. quaꝝ animarū numerus omniū hoim̄ vi
uentiū multitudinē excedit. Vn̄ augꝰ Nescit qd̄ petit qui pur
gatorium petit. O deus q̄ꝫ dulce erit in hoc seculo satisfacere
Dico q̄ꝫ est grauiꝰ in purgatorio esse q̄ꝫ diu oculus pōt claudi
vel aperiri. q̄ꝫ illa pena quam habuit beatꝰ laurētiꝰ in crati
cula Vn̄ vna lachrima de puro corde prolata plus purgat q̄ꝫ
decem anni in purgatorio. tn̄ inter duo mala minꝰ malū est
eligendū. Vn̄ aīe clamāt vt iob Miseremini mei miseremi
ni mei saltem vos amici mei quia manus dn̄i tetigit me Du
plex enim manus in hoc loco intelligitur. s. manꝰ tāgentis. i.
in purgatorio aiās purgans expectantes liberationē. et ma
nus damnantis scilicet in inferno Vn̄ machabe. Sctā ergo
et salubris est cogitatio pro defunctis exorare. sancta ꝑ com
passionem charoꝝ. salubris ꝑ elemosinaꝝ largitionem ⁊ ora
tionem fidelium. et precipue sacerdotum quibus anime cō
mittuntur. quia elemosine sunt cibus animarū. oratio vero
potus. Ieiunia fidelium magna refectio et conuiuium pere
grinatio charorum. penarum alienatio et ereptio. Indulgē
tia vero eis data prodest prout hic meruerūt dum viuerent.
Unde legitur in commendationibus animarū Deus cui
soli competit medicinam p̄stare post mortem id est indulgē
tiam. q̄a ibi anime sūt de foro ecclesie expectātes liberationē

scilicet in purgatorio. quas manus dñi tetigit vt dcm̄ est Pre oībus autem remedijs quibus animabus exn̄tibus in purgatorio pōt subueniri; missa p̄cellit. Gregorius. O q̄ntum et viuificū donū dei. q̄a nunq̄ȝ diuina celebrātur misteria. q̄n ibi concurrāt duo v̄tuosa op̄a. s. vnius pctōris ꝯūsio. vel ad minus vnius aīe de purgatorio liberatio. Vn̄ caueāt heredes parentū et charoꝝ mortuorū ꝯmissarij testamentoꝝ et maxime sacerdotes et ceteri quibus aīe cōmittūtur. vel q̄ꝝ elemosinis vsi sūt vel vtūtur. ne aliq̄ mō eis h̄ remedia subtrahāt vel differāt. q2 eorū viaticū est q2 pro furto et summo sacrilegio eis reputatur Quia p̄mo mortaliter peccāt in deū q̄ eas sanguine suo redemit/ Scd̄o in scōs et in omnes āgelos. de q̄ꝝ collegio sunt dū liberantur. Tercio peccāt in oēs aīās exn̄tes in purgatorio. q̄a ipediūt eaꝝ absolutionē. Quarto peccāt in oēs chr̄ianos viuos. ꝑ quibus aīe liberate a penis orarēt et intercederēt ad deū Pro q̄bus negligētijs tales si nō satisfecerint in p̄n̄ti grauiter punietur. et in futuro seculo damnabūtur

Equitur vt s̄ dcm̄ est vt q̄uis pastor sit sedulus. et fidelit sollicitus ꝑ grege sibi cōmisso. s. pro viuis ⁊ pro defūctis et nō personaꝝ acceptor. q̄a chr̄s generaliter vno eodēq3 precio. i. sanguine omēs redemit. vt mereātur a dño directe cōmendari. dicente Euge serue bone quia suꝑ pauca fuisti fidelis supra multa te cōstituam

Vo ḡ ordine censetur ille q̄ sempꝫ absens ē a cura sua nec p̄est vt pastor. nec regit vt mercenarius: In illo estimo ordine in q̄ nullus ordo. sed sempiternus horror inh̄itat. Ber. Miror clericos aliud eē q̄ꝫ qđ appꝫnt in vestitu ⁊ habitu aut q̄tu lū sē clerici. gestu ⁊ actu neutꝝ excercēt. nec regūt se vt clici d̄berēt nec pugnāt vt laici. s3 inordinant; plures ex eis viuūt cōtra canones et statuta ecclē cōfundētes seipōs et totius cleri honestatem Et quia hic cū omnibus ꝑuerse viuentes moribus ⁊ vita participāt ōni pena in futuro punientur. vn̄ Origenes. Unūqđq3 qđ est peccatum habet suū demoniū. ⁊ vnūqđq3 demoniū habet suū suppliciū. Attendite ḡ o vos sacerdotes ad q̄d vocati estis electi et cōstituti vt dictum est ⁊ seruite deo in sanitate et iusticia Unde apl̄ns. Non enim vocauit nos

dn̄s in immūdiciam sed in sanctificationē Vn̄ idem Hec est
enim volūtas dei sanctificatio vestra. vt sciat vnusq̄sq; vas
suū. i. corpꝰ in sanctificatiōe possidere. q꞉ ambulās in via im
maculata. i. in castitate mētis ⁊ corpis. hic mihi ministrabit
in tanti corpis ministerio. et ego dn̄s exaudiā eū. Vn̄ augus.
Quid prodest si castitas seruatur in corpe et mentis integri
tas intus polluitur in mente· Cesariꝰ. virginitas in corpore
nihil ꝓdest si charitas a corde discedat et humilitas. nec iam
carnis integritas seruatur si animꝰ tumore supbie corripit.
Bernar. Superba castitas nō est vera castitas sed ornatum
diaboli ꝓstibulū. Augꝰ. Animaduertite o vos sacerdotes.
in quanta puritate ⁊ tremore debetis accedere ad istud sacri
ficiū. ad qd̄ christꝰ accessurꝰ sanguinē sudauit ꝑ angustia. vbi
ipse sacerdos mirabiliter et ineffabiliter obtulit Vn̄ dicatis
cum propheta In toto corde meo exq̄siui te. Cor mūdū crea
in me deus. i. restaura. et spiritū rectū innoua in visceribus
meis/ vt te perfecte diligere et digne laudare merear

Vid ergo dicendum est de sacerdotibꝰ manifeste coha:
bitantibꝰ cū mulieribꝰ. vel adulteris vel fornicantibus
vel ꝓprias oues violantibꝰ. vel ebriosis vel lasciuis. ⁊ secula
ribus pluribꝰ negotijs et vanitatibꝰ implicatis:' Committi
mus enī conscientijs episcoꝝ et eoꝝ p̄latis. Hieroniꝰ. Alicui
erroris nō est nostꝝ reddere rationem: sed p̄latoꝝ. Bernar:
Integritatis tue sit diligens explorator. nō aliene Quid er
go de illis iudicandū est q̇ sponsam xp̄i violant:' Hieroꝰ Si
cut scelestiꝰ est sacrosanctam ecclām temerarie destruere q̄z
domū plebeiam. ita scelestiꝰ est sponsam xp̄i violare q̄z spon
sam ꝓximi. Glosa sup leuiticū Cū diabolus sup oī pctō gau
deat maxime ꝯgaudet fornicatōi. et maxime in sacerdotibꝰ
et religiosis q̇ sunt ministri altarꝭ. Hiero. Acerbiora gehen
ne tormenta sunt q̇bꝰ fornicatores et adulteri debētur Idem
Quid tibi cum mulieribꝰ tu sacerdos q̇ ad altare dei famula
ris. et in cuiꝰ loco stas:' Dic sacerdos q̇ eisdem labijs oscula
ris filiū virginis: quibꝰ osculatus es filiam veneris. O iuda
osculo tradis filiū hōis Bernar. O sacerdos corpꝰ tuū efficiē

quotidie sepulchꝝ chꝛi. q̄uo ex ore tuo egreditur falsitas ꝑ q̄d
ingreditur tanta veritas scilꝫ ipse christꝯ: q̄uo oculi tui aspi-
ciūt vanitatē q̄ inspiciūt tantā veritatē: quare manꝯ tue ex-
tendūtur ad illicita q̄ tractant tenētem omnia: q̄re te ingur
gitas ebrietate q̄ plenꝯ esse deberes dei bonitate: Augꝯ Si sa
cerdos sit vas incōtinentie et libidinis iuxta filium v̄ginis ī
altari statuet ydolum veneris. et cū ore polluto profert ver-
ba canonis. os em̄ eius amaritudine et dolo plenū est. Quis
enim oret cum labijs. tamen in faciem expuit saluatoris. et
cū presumit sumere corpꝯ dn̄icum in os eius pollutū. leuiꝯ es-
set ei q̄ proijceret ipsum in lutū. Bernardus Uere sacerdo
tes qui in carne ambulāt deo placere non pn̄t q̄ placere me-
retrici cupiūt et p̄sumūt. Idem Turpissimū est manꝯ deo de
dicatas ꝛ sacro crismate consecratas pudēdis mulierꝝ inge
rere: et post hoc sacrosctm̄ corpꝯ dn̄icum tāgere. Canon Nul
lus p̄sumat audire missam a p̄sbitero. quē pro certo nouerit
habere concubinam Augustiꝯ in decre. xl. c. de vita p̄sbiterōꝝ
dicit. q̄ plus placet deo rugitꝯ leonū siue mugitꝯ boū. ꝛ grun
nitus porcoꝝ siue suū. q̄ cantus p̄sbiteroꝝ cantantium luxu
riantium. Grego. in decre. xl. ca. Si quis p̄sbr dyaconus vel
subdyaconꝯ iacuerit in infamia fornicatiōis. inhibeo ei intro
itum ecclesie. donec satisfaciat de mala fama sua deo ꝛ popu
lo. et si non satisfaciat: inhibeo vobis ne aliq̄s vestꝝ audeat
audire officiū eius. q: omnes benedictiones eꝯ conuertūtur
in maledictiones. Testante Malachia ꝓpheta. Maledicam
inq̄t benedictionibꝯ vestris. q: manus vr̄e plene sunt sangui
ne. Bernar. O q̄ temerariū et q̄ nepharium est pollutꝭ ma
nibus tractare filium virgis et ore sordido sumere Que mēs
nō rapitur ad excessum: q̄s oculus nō erubescit: q̄s auditus
nō terret. vbi mundi p̄cium ꝓijcitur in sterq̄liniū. i. in os im
mundi sacerdotis: Mirꝝ est q̄ talis tunc non veretur āgelum
dei stare iuxta se q̄ secet eum ꝑ medium. Et tales bn̄ pn̄t vo-
cari p̄sbri Susanne. Augꝯ. O tu indigne sacerdos noli plus
me affligere peccādo. Plus em̄ me vulnꝯ pcti tui ledit. q̄ vul
nus lateris mei. Idē Magis delinquunt q̄ iam regnātem in

a 6

celis contemnūt peccando.s.indigne corp⁹ xp̄i tractādo et su
mentes.ꝙ̄ qui crucifixerūt eū ambulantem in terris.non q̄i
crucifigentes sed quasi tanti sacramēti indigni confectores
ꝫ ꝑ̄sumptuosi preceptores.q̄a illi semel deum crucifixerūt in
terris.isti q̄ntum in eis est indigne tractantes et sumētes q̄
tidie crucifigūt. Ambrosi⁹ Qui indigne xp̄m̄ sumit.idē ē ac
si ipsum inficiat. Aug⁹. Melius ē sp̄ualia penitus omitte
re ꝙ̄ indigne tractare vel tangere. Idem Inter omnia mie
dei op̄a q̄ ab initio impēsa sunt saluti hoīm̄.nihil mirabilius
nihil excellentius ꝙ̄ ꝙ pro mūdo crucifix⁹ ē dn̄s. Leo papa
Magis admirāda est dei humilitas ꝙ̄ sua maiestas Aug⁹
Minima gutta sanguinis xp̄i suffecisset ad redēptionē ge
neris humani Sed ideo maior copia sanguinis ei⁹ data est
vt copiosior claresceret xp̄i affect⁹ non diligentis Vn̄ bern̄.
Patet enim amor xp̄i nos diligentis in vulnere lateris.

Attendite ḡo homo q̄ntum pro te datū sit.et maxime tu
sacerdos q̄ corp⁹ et sanguinem tractas dn̄i. Timēdum
vero est ꝙ dn̄s tales sacerdotes indignos vt dc̄m̄ est n̄ exau
diat sed mag⁹ eum ad iracūdiam ꝓuocant. Vn̄ illud.ꝓuo
cauerūt eum filij ei⁹ ꝫ non filie.sed belial in sordib⁹.i.in pec
catis.ideo dn̄m nō placant.sed magis offendunt eū Nā etiā
loca sacra q̄ tangūt et calcāt.ꝙ̄ diu sunt in peccatis obstinati
contaminant. Bernard⁹ Sacerdos sine offensa viuat.qui
pro offensis iudicem deū interpellat.ne offensum potius ad
iracūdiam prouocet ꝙ̄ compescat. Aug⁹. Maius ꝑiudiciū
deus in mūdo nō patitur ab hōibus viuētibus. ꝙ̄ a sacerdo
tibus carentibus scientia bona et vita. Idem. Placet plus
deo vlulatus canū vel luporum ꝙ̄ cantus inimicoꝝ.i.clerico
rum maloꝝ Grego. Nihil est ꝙ tantum offendat ecclām dī
ꝙ̄ ꝙ indigni assumantur ad regimē aiārum Vn̄ prelati q̄
dam nūc temporis parū curāt quos iam ad ordines recipiāt
vel admittant.vel quib⁹ in sacerdotes promouēdos manus
imponāt.vn̄ laici iam clerū vilipendūt.et claues ecclesie mi
nime curant totāqꝫ dignitatem sacerdotū.quia negligētes
et ceci sunt duces eorū.et ductores cecorum. Aplūs Cauēdū

est ne cum alijs predicauerim. et ipse reprobus efficiar. Pre-
dicant quidam nō mechandū ⁊ ipsi mechantur. nō furandū
⁊ ipsi furantur. et cetera vicia tam v̓bis, q̄ȝ factis inordinate
viuentes ꝓficiūt. Hec ōnia predcā prelatis cōmittim⁹ ⁊ eccle-
siastice correctioni corrigenda

Vos ergo prelati ⁊ p̄sbri in vobis pendent aīe vr̄oꝝ sb-
ditoꝝ vobis ꝯmissoꝝ. Presbiter dr̄ q̄i p̄bens iter gregi si-
bi cōmisso v̓bo et vite bono exemplo etiā ꝓ posse tēꝑale sbsi-
dium. ⁊ non tantū q̄rat lucꝝ rerū tēꝑalium. sed aīāꝝ ꝓ q̇bus
filius dei mortem sustinuit. Vn̄ dicit dn̄s Quem ꝑditā de ma-
nu pastoris requiram

Egitur in tercio li. regum cum regina ȝaba in aula salo-
monis esset intuita ordines ministrantiū ad mēsam re-
galem et omnem ornatū curie et familie pre ōnib⁹ laudauit
ordinem pincernaꝝ. erant enim vni⁹ habit⁹. Aula salomo-
nis significat ecclesiam. regina mensam scȝ summi regis. i. al-
tare in quo cōficitur tractatur et sumit̄. et fideliter ministra-
tur sacrosanctum corp⁹ xp̄i. cui mense diuersi sacerdotes de-
seruiūt ⁊ angeli infiniti q̇ dicūtur v̓tutes celoꝝ. Huius mēse
scȝ altarꝭ sacerdotes sṫ pincerne. ideo deñt esse vni⁹ habitus. i.
vni⁹ sancte conuersationis in aula summi reg⁹. vt possint di-
cere cū psalmista. In domo dn̄i ambulabim⁹ cū cōsensu. i. in
dei volūtate. Qui pincerne scilȝ sacerdotes pre omnib⁹ sunt
electi ⁊ constituti ad diuina libamina infundēda ⁊ ad hono-
rem summi regis et familie. i. fidelib⁹ propinanda. Vn̄ eis dr̄
per prophetam. Mūdamini q̇ fertis vasa dn̄i. id est p̄parate
illi corda vestra in omni v̓tute et mūdicia interi⁹ et exterius.
interi⁹ ꝑ charitatē. exteri⁹ per bonam famā ⁊ honestā cōuer-
sationem. vt digni sitis bibere de manu dn̄i vinum vini meri
plenū mixto. Psal. Calix me⁹ inebrians q̄ȝ preclar⁹ est. Cā-
ti. Bibibite vinū qd̓ miscui vobis. s. in mea passione sanguīe
et aq̄ de meo latere ꝓfluente. et inebriamini vino mee dilecti-
onis. non tantū dico mero sed meracissimo. s. illi⁹, vue de q̄ le-
gitur vt biberent sanguinē vue meracissimū. i. sanguinē filij
virginis intemerate. Vue dico illi⁹ vitis qui dixit Ego sū vi-

tis vera et pater meus agricola est Nobilis est vinea in qua pater celestis agricola est. nobilis vitis filius dei est. nobiles palmites scz apostoli. nobile vinū eius cuius sacerdotes sunt pincerne scz illius sanctissimi vini id est sanguinis xpi qui pfluit d torculari. qd dominus solus in ara crucis dū pateretur mortē calcauit qui omnibus scilicet sanguinem vue pdicte in eū credentibus propinaret meracissimū quem assumpsit homo factus de mundissima carne gloriose vginis marie

Ua vos sacerdotes pincerne veri salomonis. i. ihesu xpi et camerarij ⁊ dispēsatores ministerior dei diligent attendite in quo gradu et dignitate sitis constituti scz sup ōnia bona dñi. Vñ augus. Quid ds plus facere potuit sacdotibus qz se ipsum creare tractare sumere et ministrare? Ergo redite ad cor ⁊ inspicite illud insigne priuilegiū vestre dignitatis Quinqz enim sunt dignitates sacerdotū pre ceteris. Primo dr sacerdos quasi sacris dotatus scilz sacris ordinibus. quia ipse ē in summo gradu qui est sacerdotiū Scdo quasi sacris deditus. id est sacramentis ad sacrificanda sacramenta Nam ipse sacrificat sacroscm corpus dominicū verbis signis pdigijs ⁊ cetera sacramenta. Tercio dr quasi dans sacra Dat enim baptismū. confessionem. penitentiam indulgētiam. eucharistiam benedictionem ⁊ extremā vnctionē. Quarto dr sacerdos qsi sacra docens. docet enim verbi sancti euāgelij ⁊ articulos recte fidei. Quinto dr sacer dux quasi ducatū prebēs et iter populo dei ad regna celor vbo sane doctrine ⁊ vite bono exēplo

Unde versus.

Sacris dotatus. et sacris deditus atqz
Sacra docēs. sacra dans. et dux sacer esto sacerdos.

Bernardus Elegi mihi in sacerdotē dignū mansionis habitaculum in vasc vitreo. quia licet vitrū de vili materia sit. tamen probatur clarius super aurum et argentum. sic quilibet sacerdos quamuis sit peccator tamen prelucet omnibus alijs rebus. regibus et principibus. et est dignior omni creatura Vos estis genus electum. gens sancta regale sacerdotiū

populus acq̃sitionis non solum temporalis electionis. sed eter ne p̄destinationis Elegit vos autem dñs ante mundi consti tutionem qui nūdum eratis nisi p̄destinati. Et est notandū q̄ predestinatio nihil aliud est q̄ȝ gratie vel glorie preparatio .s. gratie in presenti et glorie in futuro. Vñ augustin⁹ super illo vbo Elegi ⁊ preelegi. O presbit᷑ siue sacerdos. si deus sic te ele git. redde rationem villicationis tue. quid vel qd̄ i hoc seculo elegeris. dū deus vltionem a te requiret. q꞉ scriptum est. Cui pl⁹ donauit plus requiretur ab eo.

Veneranda sacerdotum dignitas si digne ⁊ sacerdotali ter vixeritis. intra quorꝫ man⁹ velut in vtero vginis fili us dei incarnatur. O celeste misterium qd̄ per vos pr̄ et fili⁹ et spiritus sanct⁹ tā mirabiliter operatur. q̄ vno eodēq꞉ momē to idem deus qui presidet in celo. in manib⁹ vestris est sacrifi cium. Gregori⁹ Hoc tam magni priuilegio stupet celū. mirat᷑ terra. veretur hō. horrescit infern⁹. contremescit diabol⁹. ve neratur angelica celsitudo. Quid ergo retribuam dño p̄ om nib⁹ que retribuit mihi. vbi grā Iste qui creauit me. dedit mi hi creare se qui creauit me sine me creat᷑ mediante me Quid ergo retribuam dño pro tam singulari dono sacerdotij mihi impenso. qd̄ est datum optimū et donū perfectū. quasi dicat. nescio nisi duo minuta. s. corp⁹ ⁊ aiām corp⁹ in seruitutē ⁊ ani mam in laudem Vñ psal. Lauda aīa mea dñm.

Onsiderate ergo mirabilē vrē excellētie dignitatem. q̄ vos deus non solum pre cetero genere ordinauit. sed eti am pre cunct᷑ creaturis quas ad laudem ⁊ glām nōis sui cre auit. vñ dñs Ego constitui te super gentes et regna. vt eucl las peccati maculam ⁊ edifices corda hoīm penitētiam agere volentium. ⁊ disperdas errores et plantes virtutes in aīab⁹ viuificandis. Vnde domin⁹ Ego vos elegi de mūdo et posui vos ad grām vt eatis volendo. et fructum afferatis fideliter operando. et fructus vester maneat in eternum cōgregādo. Bernard⁹. Nullus fruct⁹ charior deo est q̄ȝ fruct⁹ animarum pro quib⁹ mortem sustinuit filius dei. Qui enim deo in omni bus hominibus lucrantur aiās per baptismum regenerant

per confessionem. et per penitentiam reuocāt. ⁊ eos sacramē
to eucharistie cibant: q̄si dicat nullꝰ nisi sacerdotes Malach.
Labia sacerdotum custodiūt scientiam: scʒ dei q̇a angelꝰ dn̄i
exercituū est. Angelus in ꝯuersatione. angelus in diuinarū
grāꝝ actione. angelus in ardore charitatꝭ. angelus in sbiecti
onis humilitate. Salua reuerētia angeloꝝ quorum infinitꝰ
est numerꝰ. dico q̄ maiores estis q̄ angeli. et precellitis digni
tatem eoꝝ largo modo loquendo. Cui nanqʒ angelorū tradi
dit deus qḋ datum est sacerdoti scʒ Quodcūqʒ ligaueris sup
terram. erit ligatum et in celis

n Ota due claues sunt. s. scientie et potestatis. date a do
mino beato petro et ceteris hōībꝰ. non ōībꝰ sed solis
sacerdotibꝰ ⁊ successoribus suis. licet enim solus deus pctā re
mittat. tamen nunq̄ vel raro sine suis mīstris id est sacerdo-
tibus. Quod pōt ꝓbari ꝑ leprosos. quos cū dn̄s mūdasset di
xit. Ite ondite vos sacerdotibꝰ. et humiliter obedite ⁊ dū irēt
mūdati sunt. Probari etiam p̄t per lasarū. quē cum dn̄s sus-
citasset dixit discipulis suis. soluite eum ⁊ sinite abire. Et q̄re
ipse dominꝰ non soluit eum a vinculis cordis q̇ soluerat eum
a vinculis mortis. ⁊ quare non iussit mariam ⁊ marthā soro
res eius soluere / vel iudeos cognatos eiꝰ qui erant ei propin-
quiores debito naturali. q̄ discipuli dn̄i. Per hoc euidenter
patet et probatur q̄ solis sacerdotibꝰ data est ptās a dn̄o ligā
di atqʒ soluendi; Ecce q̄nta dei benignitas et sacerdotū dig-
nitas. q̇a ipse dn̄s quandoqʒ per malos bonū operatur. ⁊ hoc
ideo ne claues ecclē a fidelibꝰ ꝑuipendant. qʒ si aliq̄n sacerdo
tes non habent ex merito. tamen habent ex officio dignitatē
et si q̄s sacerdotū indignus sit; qḋ absit. hoc sibi non tibi

Ecce quanta potestas vobis sacerdotibus data est. quia
lingue vestre claues celi facte sunt. Bernardꝰ. O q̄ntā
dignitatem cōtulit vobis deus: Quāta est p̄rogatiua ordinis
sacerdotalis: Pretulit vos regibꝰ terre. pretulit hūc ordinem
omnibꝰ hōībus. immo vt altiꝰ loq̄r. pretulit vos angelis thro
nis dominationibꝰ. Sicut enim non angelos sed semen ap̄p
hendit habrahe ad faciendam redemptionem. sic non āgelis

sed hominib⁹.s.solis sacerdotib⁹ corporis ꝛ sanguinis sui ꝯmi
sit cōsecrationē ¶ Nota ꝙ ad ꝗnq; v̄ba sacerdotis stantis ad
altare et dicentis v̄ba canonis Hoc est enim corp⁹ meū. ꝗb⁹
verbis dn̄s dedit vim cōficiendi in cena prelatis. vel in lācea-
tione sanguine et aq̄ de suo latere ꝓfluente. dicebat Hoc fa-
cite quotienscūq; sumitis in meam ꝯmemorationē. i. ob mei
amoris memoriā. quem exhibui in cruce pass⁹ pro vobis Tūc
enim vt dicit Bernar. celi celoꝝ apiuntur. et ipse christ⁹ ꝗ est
in sinu p̄ris mox venire dignatur in man⁹ sacerdotis. cui v̄tu
tes celorū deseruiūt. ꝛ panis in altari in veꝝ corp⁹ xp̄i et vinū
in ei⁹ sanguinem cōuertitur et transmutatur et sub modica
forma panis totus velatur deus verus et hō. Vn̄ Ysaias Ve
re tu es deus absconditus scil; in hoc pane vt medicina sb̄ ne
bula. Psal. Mirabilia opa tua dn̄e scz in hoc sacramēto cor
poris et sanguinis tui. et anima mea cognoscet nimis. scilic;
credendo firmiter

Vm ergo tante dignitatis sit sacerdos ꝙ creator sit sui
creatoris et toti⁹ creature. ip̄m perdere vel damnare in
conueniens est. Vn̄ Ysido. Sicut patrem interficere filiū im
possibile ē. sic creatorē ꝑdere creaturā incōueniēs est. Sicut
in ecclesia reliq̄e scōrum quorū aīe in celis cōdūtur: sic ipē ds
requiescit in corde digni sacerdot⁹. Aug⁹ Elegi et p̄elegi mihi
cor digni sacerdotis in habitaculū dig^m mee mānsionis tāq̄ in
vase vitreo licet vitrū sit de vili materia tn̄ splendidi⁹ ē au-
ro et argento. Sic sacerdos prelucet dignior et maior corā do
omnib⁹ hominib⁹ regib⁹ et principib⁹ hui⁹ mūdi in sua digni
tate. vn̄ honorādi sunt sacerdotes. ꝗbus deus tātā in mūdo
pre om̄ibus hōibus cōtulit grām et honorē Vn̄ dn̄s Qui vos
audit me audit. et ꝗ vos spernit me spernit. Apostol⁹. Qui
vos cōturbat. s. indebite iudiciū portabit quicūq; est ille. Za
cha. Qui vos tangit sacerdotes offendit pupillam oculi mei.
Et dn̄s in psalmo. Nolite tangere christos meos quos ꝛ pro
phetas vocat dn̄s. et in prophetis meis nolite malignari

Egitur de alexandro rege magno ꝙ cū venit iherusalē
ad expugnandā eā. occurrit ei sacerdos iudeoꝝ in orna

63

tu pontificali. quesiuit rex q̇s esset. et dcm̄ est ei ꝙ esset sacer-
dos altissimi. ipse vero descēdēs ab equo humiliter inclinando
honorauit eū. ⁊ sic iudei ꝑ eū obtinuerūt grām regꝰ. Quanto ma
gis sacerdotes xpianoꝝ h'tpis honorādi sūt. qꝛ ipse deꝰ hono
ratur in ipsis cuiꝰ camerarij sunt et ministri. Salomō Dabi
tur illis. s. sacerdotibꝰ electū dei donū. ⁊ sors in tēplo dei altis
simi. s. sors duplex grē et glorie De sorte grē psal. In manibus
tuis sortes mee. i. ordo et vita electionis. De sorte glorie dani
el Stabis in sorte tua in finem dierū Sapień Ecce cōputati
sunt. s. sacerdotes inter filios dei. ⁊ inter sanctos sors illoꝝ est
scꝫ sacerdotū Merito ergo gaudete et bn̄dicite vos sacerdo-
tes dñi dño. laudate et superexaltate eū in sclā. qui vos ad tan-
tam gloriam elegit

Venit filiꝰ hōis querere et nō seducere. saluare et nō dis-
sipare sicut mali prelati De quibꝰ sapień. Durū est iudi
ciū his qui male intrāt. duriꝰ his qui postq̄ꝫ intrauerūt male
viuūt durissimū his qui male presunt. Tres enim sunt q̄stio
nes. q̄o intrasti. q̄o vixisti. ⁊ q̄o rexisti. De primo. Amice
quō huc intrasti. non habēs vestem nuptialē: Si forte cano-
nice intrasti. non ꝑ precū violentias. non ꝑ preciū. nō ꝑ cōsan
guinitatē. adhuc restat qua intentione. aut ꝑ charitatē: aut
per cupiditatem. Si ꝓpter deū. faciat q̄ dei sunt sicut qui ve-
nit ad forum. faciat ea ꝓpter que venit. At ille obmutuit. q̇a
non precauit sibi de hac q̄stiōe quia oculus eiꝰ n̄ erat simplex
.i. intentio. igitur totum corpus erit tenebrosū. vn̄ dn̄s Mitte
eum in tenebras exteriores. Scd̄a q̄stio fit prope ysaiā. tu q̇s
es: quasi quereret. q̇s hic: qualiter vixisti in ecclesia tua. Si
nescis rn̄dere. seq̇tur Apportari te faciā q̄si apportatr̄ gallꝰ gal
linacius. qui maior est alijs Et maiores in ecclā dei iam nihil
faciūt sed minores. Tercio q̄stio fit ꝑ ieremiā. Vbi ē grex tuꝰ
q̄ datꝰ est tibi pecꝰ inditū. i. valde gloriosum: Et ne credas de-
um posse dubitare de aliqua oue. dicit eni Adhuc trāsibunt
oues per manꝰ numerantis Si igitur non solū pro vobis sed
pro singulis subditis oportet rationē reddere. q̄d durissimū pu
tas iudicium erit omnibꝰ qui presūt: Tria sunt quibꝰ optime

dyabolum vincim⁹. scꝫ ardens cogitatio. carnis mortificatio
et acuta oratio De p̄mo psal. In meditatione mea exardescit
ignis quo fugas diabolū fulgura choruscantē. maxime si me
ditationes sint de passione christi: De scd̓o aplūs Castigo cor
pus meū et in seruitutem redigo. De tercio aug⁹. Orō hu-
milis diuinū promeretur auxiliū Xp̄us dicit ꝑ ezechielem ad
p̄latum. Speculatorē dedi te domui israhel. i. laic⁹ Vn̄ valdͦ ne
cesse ē vt sint lucidi pastores. quia nemo pōt in speculo specu
lari lutoso. Christ⁹ est sol pastor debet esse luna. luna aūt non
hēt lumen nisi a sole. ita sacerdos non debet recipere decorē a
mundo. sed tantū a christo. Item sacerdos q̄ pro nūmis cele-
brat videtur dicere cum iuda. Quid vultis mihi dare et ego
vobis cum tradam? ergo nefas est vendere dn̄m suū. Cogi-
ta ꝙ primus seruus venditor seipsum suspendit Judas enim
nūmos misit in templū: Peiores sunt sacerdotes q̄ denarios
pro quibus cantant mittūt in lupanar et in ventrem suū Ju-
das semel christū vendidit et de hoc penituit. et tu forte mul-
totiens vendidisti et non penites. caue ne desperans teipsuꝫ
suspēdas. Bernar. Venient ante tribunal iudicis: audietur
pupillorꝝ accusatio et grauis allegatio quorꝝ vixerunt stipen
diis. et non diluerūt eorum pctā. Audi dn̄m dicentem. Vos
comeditis peccata populi. Et alibi. Pasce pasce. sed nō dicit
vende vende. Item O bone ihesu videtur cōtra te ꝯspirare
vniuersitas populi chr̄iani. Nam illi in ꝑsecutione tua sunt
p̄mi. q̄ in ecclesia vidētur gerere principatū. Si quis de popu-
lo deuiat. ille solus perit. sed sacerdotis error multos ꝑire fa-
cit si etiam nō obest q̄ntū ꝓdest. Bernar. O sacerdos corp⁹
tuum efficitur quotidie sepulchrū xp̄i. cur tunc ꝑ os tuū egre
ditur falsitas ꝑ qd̓ quotidie īgreditur veritas? Cur oculi tui
vident vanitatem qui q̊tidie aspiciūt veritatem? Cur manu⁹
tue extēduntur ad illicita et inania. que tenent tenentē oīa?
Cur te ingurgitas ebrietate qui totus plen⁹ debes esse boni-
tate? Rogo ergo te vt fugias omnem vanitatem. ne in futu-
ro condemneris per veritatem. Tanto vtiqꝫ grauius cades
ab alto. quanto excellentius polles dignitatis officio. Idem

ber. O dn̄e pastores tui mutati sūt in tonsores. agni in lupos defensores in dissipatores. qui deberent esse sobrij quottidie sunt ebrij. qui p̄lati pẏlati. q̄ casti incesti. qui pastores seductores. Nōne totiens repetitū est: petre amas me: pasce oues meas Quasi dicat. nisi me perfecte diligas id ē plusq̄ te tua et tuos. non intromittas te d̄ cura ista. nec tu sacerdos ꝫ maxime pastor pro ouib⁹ pro quibus effusus ē sanguis me⁹ Bernardus. Non debet alior ducatum suscipe quinō vult alios bene viuendo preire. Nullus ita vilipēdit officium suū sicut clerici. Fabri et agricole mane surgūt. sed non ipsi. dormiunt enim vsq; ad meridiē. Ber. ve sacerdotib⁹ miseris proditoribus socijs. qui christū iterum q̄ntū in eis est crucifigūt ꝫ sanguinem testamenti pollutū ducūt Qui manib⁹ pollutis: oculis impudicis. ore venenato. corde impudico. dū ad reuerendum sacramentum nō reuerenter accedūt. angelos assistentes offendūt. ꝫ de singulari medicina sibi miserabiliter acquirūt eternam damnationem. Cauete vobis prelatuli. voratores vt catuli mortem nō attenditis qui fauorē venditis Dātur nūmi. pcurātur puuli. s. idiote. irregulare. excōicati. giezite. ebriosi. lusores. nunq̄ casti. semper incesti. ve vobis ve. et semp ve.

Ominus transiens de hoc mūdo ad prēm. ecclīam quā suo sacratissimo sanguīe redemit fratrib⁹ suis scz sacerdotibus regendam cōmisit dicens Exiui a p̄re et veni in mūdum. iterum relinquo mūdū et vado ad prēm. vos oues meas custodite pro quib⁹ sanguis meus effusus est. Quanta sit dignitas sacerdotalis. s. officij et ordinis audiamus et videamus. Quantūcūq; eñ sit aliq̄s bonus. tñ nō pōt cōficere corpus xp̄i nisi ordinatus fuerit vt officij sacerdotalis exhibeat ministerium. dei aūt est officiū tribuere et bn̄dictiones Ũn aug⁹. Sacerdotes non propria virtute benedicūt. sed qr christi figuram gerunt. et propter eum q̄ in ipsis est benedictōis tribuūt plenitudinem O sacrum et celeste misterium qd̄ p vos p̄r et fili⁹ et sp̄ūsscūs mirabilit̄ opat̄. credim⁹ q̄ post deū nō ē tāta gr̄a et ptās sicut est vestra. Vn̄ Bern̄. Super potestate

vestra et tam insigni priuilegio vestro stupet celum. miratur terra. contremiscit diabolus. abhorret infernus. veretur hō. veneratur plurimū angelica celsitudo. ꝙ vno eodēq3 momē to dus q̄ presidet in celo. in manibꝰ vestr3 est in sacrificiis. Sed vñ hoc dulcissime ⁊ piissime iesu vt sacerdotes q̄ sunt vt nos vermiculi et puluis ⁊ cinis te pñtem hr̄e mereant̄ pre maibꝰ pre oculis qui totus ⁊ integer sedes ad dexterā pr̄is: qui [illegible] hore momēto a solis ortu vsq3 ad occasum. ab aq̄lone vsq3 ad austrū presto es dñe? Certe non ex debito. non ex merito. sed ex volūtatis tue beneplacito preparasti te in dulcedine tua pau peri deus. s. sacerdoti Hec est vere celestis indulgētia. hec est cumulata gloria. hec est vere superexcellens gratia. sacerdotē deum tenere in manibꝰ. nullis angeloꝝ. nullis archangelorū nullis spiritibus sed hoībus. non omnibꝰ. sed tantum ordini vestro cōmissam esse credimꝰ celebrationem tāti misterij. vt consecratꝰ in sacerdotem prorsus idipm̄ conficiat in altari qđ xpūs in cena paschali confecit manibꝰ suis. In altari quippe sacerdotū ore et manibꝰ cōficitur xp̄i corpꝰ non creatur non nascitur. sed qđ totū in dextra patris est. est totum in maibus. totum in ore sumentiū. vnus in multis et in diuersis. O sacer dos tu es sacer dux. sacra docens sacꝝ dans. Sacer dux in ex hortatione. sacra docens in participatione carnis ⁊ sanguis xp̄i. sacrum dans pro deo exemplum viuendi ceteris. Vt am plius mouearis immo vt magꝰ incalescas in amorem tui re demptoris voluit xpūs vt iugit̄ coleretur per tuū misterium qđ semel offerebatur in mundi p̄cium. et p̄hēnis illa victima viueret in memoria ⁊ semp erit in gloria patris. Vñ me pres rogauit dñm quondam dicēs. ostēde mihi teipsum dñe verū Sed tibi non solū ostēditur sed in manibus se totū tradit De lectari ergo debes o tu sacerdos ⁊ gaudere in sacramēto alta ris. in cuiꝰ cōfessione fidelis minister inuenit in medio patris ⁊ filij et spiritus sancti astantibus ex omni latere supernis or dinibus sacramentū pernotabile misteriū superexcellētis glo rie. videt ⁊ sentit sacerdos filium dei frēm suum et amantissi

xp̄i cuius veraciter carnem ꝛ sanguinem tenet Vn̄ psal. Nar rabo nomen tuū fratrib⁹ meis. Videt et sentit spm̄ sctm̄ a p̄re ꝛ filio procedētē domesticū esse sociū factorē et dispēsatorem suū q̄a ipse vere consolator est penitentiū ꝛ aduocatus omniū in se sperantiū Videt verꝫ deū et sentit sp̄ualiter angelos ꝛ oēm celi celorꝫ senatū sibi applaudētē. ꝛ vt conciuis eorꝫ asscribi mereatur. Ibiqꝫ celebrat̄ familiare colloq̄um int̄ deum et moysen amicū suū. i. fidelem ministꝝ. Pensa igitur iugiter. amplectere suauit̄. repone felicit̄ q̄d audis. quid ag̃ q̄d legis. quid tenes Calix sepulchrū xp̄i. patena lapidē suppositum. corporale sudarium. Substractoria corpalia lintheamina quib⁹ inuolut⁹ fuit christ⁹ significat Hostia quā vides nō est panis sed caro et sanguis ei⁹ qui pependit in cruce ꝓ mūdi vita. Iam oculis tuis vides panem angelorꝫ qui nescit putrescere. nō vadit in secessū sed ducet te in excelsuꝫ: illuc reducet te vnde retraxit ymaginem. Hoc itaqꝫ sacramētū ab eterno in celo repositū. sed diabolo penit⁹ celatū. prophetis q̄busdam reuelatum. sollicitudini et sanctitati vr̄e est traditum. et ꝑ omnia donatū. Quis vidit talia. videant oculi ne mirent̄ quia omnia sicut voluit fecit. O sacerdotes q̄ntū est q̄ in eleuatione manuū vestrarꝫ capita regū inclinantur: q̄ reges ꝛ regine vobis munera offerūt: Omnis eccl̄a vos patres confitetur et expectat intercessores In quorꝫ priuilegiatione aōris premiū datum ꝛ dictū est petro Pasce oues meas. in singularitate potestatis datum est et dictū est apostolis Qd̄cūꝫ ligaueris sup terrā etc̄ Pensate quantū est hoc maximū. s. si ad ligationem angelorꝫ ascensus hoīm expectaretur. q̄ntū ergo est si ad arbitriū hoīm ascensus inclinatur angelorꝫ. Audite vestri officij dignitatem. cautelam et cōstātiam. cū dixit elegi vos ꝛc̄. officium. vt cū dixit eatis. cautelā. vt cum dixit. fructū afferatis. Constantiam. vt cū dixit. fruct⁹ vester maneat. Vobis etiam dictum est. Ite in vniuersū orbem etcet̄. Electi ergo estis vt eatis. ergo piculosum ē vobis stare. periculosius sedere. periculosissimū est iacere.

Recordor me legisse q̄d accidit in burgondia cū sacerdos

quidā veniret ad sinodū transiens p mediū nemoꝝ obuiū ha
buit diabolum in figura hominis transfiguratū · quem cum
salutasset tradidit ei lr̄am quādam clausam tradēdā eā epo
et vniuersis rectoribus in illa synodo congregatis. quam cū
aperuisset epūs in presentia omniū fecit legi. Tenor āt illius
lrē erat iste. Rectores tenebraꝝ rectoribꝰ ecclāꝝ salutem Mā
damus vobis q̄ multum diligimꝰ vos. quia qdcūqȝ vobis cō
mittitur. ad infernū cum magnis glomerationibꝰ destinatis
Item alibi fuit dcm̄ episcopo puerso a chrō dn̄o. Qn̄ mihi re
duces aiās q̄s cū prauo exemplo dāpnificasti Bern̄. Timeant
clerici ministri ecclārū qui in terris res sctōꝝ quas possident
tam inique gerūt. vt stipendijs que sufficere debeant minime
contēti. supflua quibꝰ egeni sustentari deberēt. impietate sa
crilegij sibi detinent et in vsus supbie atqȝ luxurie victū pau
perum cōsumere nō verentur. duplici iniq̄tate peccantes. s.
⁊ q̄ aliena diripiūt ⁊ sacris in suis vanitatibꝰ et turpitudini
bus abutūtur Heu hodie non pascūt pastores oues. sȝ seipōs
propt̄ qd̄ cōminatur eis dn̄s damnationē. Ezechielis. xliij°.
Ve pastoribꝰ iherusalem. quia pascebāt seipsos. nō oues pas
cuntur a pastoribꝰ a quibꝰ pasci deberent. Vn̄ bern̄. Coueit
bonitas amabilem. scia discibilē. disciplina imitabilē reddūt
Scientia et disciplina bonitatem attrahūt. scientia corrigit ⁊
disciplina pascit. Debet autem quilibet prelatꝰ et religiosus
et clericus q̄ alijs preest sollicitus esse quō deo placeat in puri
tate consciētie. Bern̄ Manducare spūaliter corpꝰ xp̄i. cū pas
sionis et redemptionis eius attentiꝰ recolere. sacra beneficia
ad sumendum suauiter in cōscientia. et recolendū fideliter ī
memoria. Augꝰ Quotidie corpus christi sumere non laudo
nec vitupero. Hoc est signū sepe cōmunicandi. cū de percep-
tione hꝰ sacramenti timor seruilis minuit̄. et incendiū chari-
tatis plꝰ augmentatur. Sed per hoc aliq̄ retrahūtur cū de cō
minutione deuotionem ⁊ consolationem singularem nō ita
percipiūt. prout eis beneplacitū foret. Et hi magis sua q̄ dei
sui videntur querere.

Venerabilis sctido manuū sacerdotū. o felix exercitiū.

o mūdi vere gaudium· vbi ima summis iūguntur: cū christ9
tractat christum. sacerdos dei filium. tibi delitie sunt esse cū
filijs hominū. Unde petrus in canonica. Vos estis gen9 elec-
tum. regale sacerdotium. gens sancta. populus acq̄sitionis.
Aug9. Vos estis inquit genus electum nō solum electiōe tē
poralis prelationis. sed vt spero electionis eterne predestina
tionis. Vñ aplūs Elegit eos ante mūdi cōstitutionē. qui non
dum erāt nisi predestinati. Aug9. Qūo elegit eos ante mūdi
cōstitutiō: q̄ nondū erant nisi p̄destinando · Greg9. Prede
stinatio nil aliud est q̄ꝫ gratie p̄ntis et glorie future prepatio.
Aug9. Quatuor enim requirūtur proprie ad preparationē
gratie presentis ꝛ predestinationē glorie future Primū ē vo-
luntas tribuentis. secūdum est libertas volūtatis. terciū est
predestinatio nō exn̄tis. quartum est meritum accipiētis ali
oquin nec gratia in presenti. nec seq̄tur gloria in futuro. Vñ
aplūs Quos presciuit hos predestinauit conformes fieri ima
gini filij dei. s. sacerdotis in tanti misterij ministerio. Idem
Quos p̄destinauit hos ꝛ vocauit. et quos vocauit hos ꝛ ius
tificauit. quos iustificauit illos et magnificauit Glosa In p̄
destinatione est grā. in vocatione potentia. in iustificatiōe le
ticia. in magnificatione gloria. unde vos sacerdotes estis ge
nus electum

Augustinus O p̄sbr sine sacerdos sicut deus te elegit ꝛ p̄
elegit. reddere rationem villicationis tue in quam vel
q̄uod tu in hoc seculo elegeris dum deus electionem a te req-
ret. non est dubium dare an sacerdos sit angelus an diabol9/
Si vixerit in castitate corporis et anime et humilitate. est an
gelus. si vixerit econuerso est peior diabolo. et hoc est horribi-
le valde malis presbiteris: O sacerdotes ꝯsiderate vestre di
gnitatis dulcissime excellentiam q2 dn̄s vos ditauit pre om̄i
bus creaturis Honorandi sunt q̄ppe sacerdotes quibus dn̄s
tantam in mundo pre ōnibus cōtulit gratiam et honorem.

Sapientia Ecce computati sunt. s. sacerdotes inter fili
os dei. et inter sanctos sors illorum est. s. sacerdotū Me
rito ergo gaudete et benedicite vos sacerdotes dn̄i dn̄o. lau-

date et superexaltate eum in secula. qui vos ad tātam digni/
tatem et gratiam elegit. Et gratias agite ei pro tantis bene
ficijs presentibus preteritis et futuris et eternalib⁹ tempali-
bus et spūalibus. et rogate suppliciter dicētes. Cōfirma hoc
deus quod operatus es in nobis per immēsam grām tuā: in
presenti. et presta ut cū omnib⁹ nobis commissis et omib⁹ fi-
delib⁹ et cum omnib⁹ sanctis et angelis tuis in futuro in reg
no celorum confiteamur nomini sancto tuo. et gloriemur in
laude tua in eternum

Ominus nr̄ pontifex de vestib⁹ sacerdotalib⁹ misticam
ut summ⁹ sacerdos camisiam induit in almo utero. scilꝫ
beate marie v̄ginis. Ministri vero iudeoꝝ dederunt ei amic
tum alapis cōtextum. Herodes albam. qñ illusit eū alba ve-
ste indutum. Ministri pilati cingulū qñ flagellis ceciderunt
eum. Dederūt ei phanonem. quando ligauerunt eum ad co
lumnā. stolam sputis contextā. Casulam. qñ induerūt eum
veste purpurea dicentes: Aue rex iudeoꝝ. lanceam pro bacu
lo. Crucem pro sede episcopali. Spineam coronā pro infula.
Clauum in pedib⁹ pro sandalis Clauos in manib⁹ pro anulo
et cirothecis. Sicqꝫ ornatus pontifex noster ꝑmo templū as
perūt. missam cantauit Hely Hely. postea indulgentiā de-
dit dicens. Pater dimitte illis ꝛc. Prelati temere credūt si
bi cūcta licere. Credidit et cayphas omne nefas sibi fas. Ve
misero mundo. ve primo. veqꝫ secundo. Ve per pontificū de
dedecus horrificum. v̄sus.

Pontifices muti. de iure suo male tuti
Quamuis cornuti non audēt cornibus uti

Ora sex vicibus fudit xp̄us sanguinem suū pro nobis.
Prima in circūcisioē. et hoc fuit nr̄e redēptōis initiū.
Scd̄o in orone. et hoc fuit nr̄e redēptōis desideriū Tercio in
flagellatiōe Quarto in coronatōe. et hoc fuit nr̄e redemptio
nis meritū. quia liuore eius sanati sumus Quinto in crucifi/
xione. et hoc fuit nostre redemptionis precium. tūc em̄ q̄ nō
rapuit exsoluit. Sexto in lateris apertione. Et hoc fuit no/

stre redemptionis sacramētū. qr inde exiuit sanguis et aqua Sangnis in remissiouem pctōꝝ. et aqua ad lauachrū baptis- mi sacrificandum

¶ Finit stella clericorum feliciter

¶ In laudem libelli.

Aspice presentis O clerice dicta libelli
Nomen pastoris quisquis habere voles
Terrenis nunq̄ꝫ vel paucum rebus adhere.
Hunc mundū spernēs. celica sola pete
O quanta mentis acie perpendere debet
Is qui pastoris accipit officium.
Ne pro diuitijs curam sibi vendicet ipse
Et non vt populo dogmate snbueniat
Corde. tuo dabitur merces condigna laboꝛi
Apte si proprium rexeris ipse gregem
Illicitus si cecet amoꝛ te diuitiarū
Letheas ditis ingrediere domos.
Labitur ex vero si quis tuus agnus ouili
Ad christi caulam dulci? hunc reuoca
Verus pastoꝛ oues ad summū ducat ouile
Terrenos cum artus spiritus exuerit

